

sosednim državam, da je sicer hotel v jedru svobodno trgovino, toda bistveno je predloženi tarif v obliki in vsebini vojna napoved posebno napram nam Slovincem in posebno napram slovenskemu kmetu.

Nekaj postavk

nas o tem takoj prepriča. Znano je, da slovensko kmetijstvo izvažajo v prvi vrsti vino, sadje, zelenjavo, krompir in luk, živino in šele v drugi vrsti žita ter druge sadeže. Seveda izvažamo iz lesnih krajev tudi skorjo za čreslo, les sam pa, izvzeto nekaj zlahčnih vrst, ni nikdar šel gor, ker ga imajo v planinskih krajih več kot mi sami.

Najtežje bo vplival avstrijski tarif, ako ostane, kot je predlagan, na naše vinogradništvo, kajti predvideva za vino v sodih 60, v steklenicah pa 120 zlatih kron za hl. Postavka je torej v avstrijski republiki, katera za sebe ne producira dovolj vina, ravno tako visoka, kakor je bila v bivši Avstro-Ogrski napram Italiji in drugim vinorodnim državam. Ako računamo, da je približno ena zlata krona 60 naših papirnatih, znači to, da uvaja Avstrija carino na vino v znesku okroglo 10.000 naših kron na polovnjak. Izključeno je, da bi pri tej okolnosti slovenska ali dalmatinska ali srbska vina zamogla v Avstriji na trg.

Carina na sadje je znatna, otežila bo celo možnost našega izvoza; očitno ima namen ščititi avstrijskega sadjerejca pred preveliko tujo konkurenco. Uvoz sadjevca je onemogočen, ker znaša carina 12 kron, ali okroglo 2100 kron za polovnjak.

Za živino predvideva tarif sledeče postavke: klavna živina, živa 5 zlatih kron, junice 15 kron, teleta 4 krone, pitani prašiči 7 kron, za rejo prašiči 10 kron, ovce in koze 2 kroni in konji 80, odnosno 40 kron od 100 kg žive teže. V zaklanem stanju pa meso 12 kron, zmraznjeno meso 6 kron, mesene klobase navadne 18 kron, fine 100 kron. Očitno imajo postavke namen pospeševati, odnosno omogočiti uvoz žive, toda v glavnem pitane živine, zabraniti pa uvoz mesa in mesnih izdelkov. Merodajni za to so ozir na delavce in industrijo. Avstrija rabi kože in druge živalske produkte, katere bi rada potem predelala in nam za drago ceno nazaj prodajala, za svoje prebivalce pa bi rada imela razmeroma poceni meso, zraven pa ščitila živinorejo svojega planšarstva.

Omenjati moramo, da je v glavnem imela Avstrija bivše avstro-ogrške tarife višje, toda posebno glede hrane jih je začasno popolnoma stavila izven veljave, ali pa jih je znižala na minimum. Nov tarif je sicer nižji, kakor predvojni avstrijski, ne onemogočuje sicer popolnoma izvoza, vendar tišči na naše cene in naša uprava bode morala svojo izvozno carino ukiniti, da bo mogoč obstoj in razvoj teh naših panog.

Mleko je po novem tarifu uvozne carine prosto in je to v znatno korist našemu mlekarstvu, ki pa ni dovolj organizirano za izvoz. Zato je tem bolj pozdravljati, da se je naša Gospodarska zveza lotila z vso odločnostjo organizacije mlekarstva.

Za perutnino znaša carina pri mrtvi živadi 25, pri živi pa 12 zlatih kron pri 100 kg. Tudi to je razmeroma veliko. Pri pšenici, rži in ječmenu znaša carina 2 kroni, ravnotako pri zelju, za moko pa 6 kron. Med ima 40 K carine, strojila — tanin itd. — so prosta.

To je nekaj carinskih postavk. Ze te kažejo, da je Avstrija imela pred očmi, da posebno udari naše slovensko kmetijstvo. Naloga naše carinske politike pa bo, da škodo od našega jugoslovanskega in posebno slovenskega kmetijstva odvrnemo. To bo mogoče, ako pobijemo posebno zaščito nesolidne, po vojski brez cilja in konkurenčne možnosti vzrastle industrije ter se postavimo na stališče, da je pač treba skrbeti za razvoj solidne domače

industrije, da pa zaščita ne sme iti na račun obstoja našega kmetijstva.

V označenem stališču leži tudi možnost dobrega sporazuma z Avstrijo in Nemčijo ter njeno industrijo, kar bo v korist obeh. Očigledno carinsko vojno napoved Slovincem in Hrvatom pa bomo znali odbiti in prepričati.

Toliko za sedaj o tej važni politično-gospodarski zadevi.

Filpov.

Občinske volitve in stranke.

Pri državnoborskih volitvah smo imeli celo kompenzijo škatej, v katere smo metali kroglice. Vsak pameten človek si je mislil: samo ena izmed teh škatej je prava. Bog mi daj toliko pameti, da jo najdem! Res, našla je briht na pamet najnavadnejšega volilca pravo škatej in pri štetju kroglic je imela Slovenska ljudska stranka skoraj vse glase. Ponekod je še bilo nekaj kroglic pomotoma ali vsled strasnega sovraštva proti katoliški stranki raztrošenih po drugih škrinjicah.

No, država je večja kot občina — zato pri bodočih občinskih volitvah ne bomo imeli toliko škrinjic, ampak mogoče le dve ali tri, pravzaprav pa le dve: ena škrinjica bo nosila kandidatno listo tistih, ki se bojujejo za pravico slovenske občine, druga pa bo združila glasove tistih, ki držijo s centralisti ter so še dozdej premalo plačevali v Beograd. Vodstvo prve skupine bo imela SLS, pridružili se jej bodo vsi, ki si želijo več pravic in manj davkov: tu sem bodo stopili vsi delavci, invalidi, posestniki, uradniki, ker vsi čutijo, kako jih tepe centralistični srbski bič, in če vprašamo, kdo bo vrgel kroglico v drugo, srbsko škatej, jih bomo menda prav malo takih našli!

Pa občinske zadeve vendar ne morejo iti po tistem kopitu, kakor državne. Ali bi občini kaj škodovalo, če ima centralistično misleče odbornike in župana? Saj je Beograd vendar daleč! Kaj se briga splošnost za naše občinske odbornike, če so te ali one stranke, tako bi kdo ugovarjal. Res je, da pravzaprav nimamo na deželi nikjer človeka, izvzemši par liberalnih izobražencev, ki bi držal z Beogradom in si ne želel večjih pravic in manj davkov, pa vendar bodo nekateri nastopili proti SLS in volili Pašičeve odbornike. Iz prepričanja menda, da je prav, če nas centralisti gulijo? Kaj šel! Temveč samo iz sovraštva proti tisti stranki, ki se vojskuje za pravice Slovincem in katoličanov in razkrinkuje podlost protiverskega časopisja. Dobri ljudje, kmetje, ki hodijo v cerkev, ki molijo doma, bodo stopili na liberalno, protiversko stran ter izjavljali, da hočejo pravice Slovincem, v istem trenutku, ko bodo te pravice izdajali protislovenski stranki. Ako bomo sedaj sestavljali kandidatne liste, skrbimo, da pridejo med odbornike le naši, katoliški in slovenski možje. Ako se volilci zavedajo važnosti občinskih volitev, bodo vsi svoje glasove zaupali tisti stranki, ki se pod vodstvom dr. Korošca vojskuje že dolgo zoper centralističnega zmaja s Pašičevo glavo.

Kako se doseže odpis davkov v občinah, kjer je pobila toča.

Ob priliki, ko sem posredoval pri davčni oblasti za hudo prizadete občane pri Sv. Križu, Sv. Juriju, Sv. Kungoti in okolici, sem prosil predstojnika oblasti, da mi pojasni, kako naj postopajo občine in posestniki, da

vsak je skušal ujeti pogled v skrivnostno notranjščino koč.

Tedaj pa so Kršakovi nerodni prsti potegnili za petelina —.

Petelin se je sprožil in silen grom je zabobnel v ozkem prostoru.

V divjem begu so planile prestrašene živali druga čez drugo skoz vrata. Tudi Kršak se je prestrašil, tako prestrašil, da je popolnoma pozabil vreči od sebe strahotno grmečo palico. Tesno jo je stisnil v pest in skočil k vratom.

V naglici pa se mu je za trenutek ujel puškin jermen ob kljuki, da so se s treskom zaprla za bežečim gorilo.

Ko se je Kršak končno ustavil in opazil, da še vedno drži v roki nevarno reč, jo je vrgel od sebe kot bi bila žareče železo in nikdar več se je ni dotaknil. Grmeči glas je bil celo za njegove živalske živce premočen. Pa prepričan je bil, da palica ne stori prav nič huđega, če jo pusti pri miru.

Celo uro je trajalo, da so se živali otresele strahu in si upale spet h koči.

Pa ko so prišle do vrat, so jih našle zaprte in zamaš so bili vsi poskusi, da bi si jih odprle ali pa ulomile.

Claytonova ključavnica je bila tako umno sestavljena, da jo je bilo pač lahko zapreti, toda odpreli je nihče ni znal, kdor ni bil posebno bistroumen.

Hodili so še nekaj časa krog koč, poskušali pri oknu, ki je pa bilo obito s težkimi, močnimi križi, plezali na streho, poskušali svojo moč tu in tam, pa vse je bilo zaman, v kočjo niso več mogli.

dosežejo odpis davkov, če jim je toča pobila pridelke. Po par. 6 naredbi bivšega avstrijskega finančnega ministrstva z dne 25. decembra 1917 — ki je pri nas še sedaj v veljavi — morajo prizadeti sami, oziroma njih občinski uradi v osmih dneh potem, ko je toča ali neurje ugonobilo pridelke, javiti to davčnemu okrajnemu oblastvu. V prijavi je treba, da posestnik, oziroma župan navede: 1. dan, kedaj je pobila toča, 2. ime posestnika, 3. prizadete parcele (številke) in 4. splošne podatke o obsegu neurja in škode. Ako taka prijava tekom 8 dni ne prispe na davčno oblast, je naznanilo zaman. Po žetvi, ali pozneje do 31. decembra mora vsak posestnik po občini zopet javiti davčni oblasti, koliko znaša škoda na posameznih pridelkih. Izpolniti se morajo posebne pole, ki jih pošljejo občinam okrajna davčna oblastva.

Občinski odborniki naj po žetvi pomagajo županu in posestnikom sestaviti te cenilne pole. Kdor bo tako postopal, mu bo potem cenilna komisija odpisala drugo leto davek. Glavno je torej dvojje: Da se prijava pošlje najpozneje v 8 dneh po nesreči in da se po žetvi javi, ali vsaj najpozneje do 31. decembra, koliko je znašala škoda na posameznih pridelkih.

Prosimo, da si gg. župani ta članček dobro shranijo in v slučaju nesreče točno po njem postopajo.

Vnovčevanje deželnih pridelkov.

Kakor lansko leto, tako bomo tudi letos lahko deželne pridelke spravili v denar, treba le, da posvečamo produkciji tistih mnogo bolj pažnje, oziroma, da produkcijo pridelkov povečamo kolikor možno. — Po krompirju in fižolu bode tudi letos mnogo povpraševanja. Italija, v katero smo svoj čas izvažali mnogo krompirja, je uvoz našega krompirja že lansko leto prepovedala in bo to prepoved vzdržala najbrž tudi letos. — Vzrok — gniloba našega krompirja. Pač smešno! A bomo brez skrbi! Imamo na našem jugu drugih odjemalcev, ki se ne bojijo, da bi naš krompir donášal boleznj v njihove kraje.

Fižola imamo pač mnogo preveč vrst nasajenega v naši pokrajini. V tem oziru treba resne remedure. Dve vrsti pritičnega in dve vrsti na kolih (povijača) bi bilo za nas popolnoma dovolj. Kako mučno je za trgovca, ako mu prineseš mešanico 7 do 8 vrst na prodaj. Odkupi ti ga le nerad, ker ga mora potem sam prebirati in plačati ga tudi slabo. Glede pridelovanja fižola bi nam morali biti sosedni Kranjci za vzgled, kajti ti sadijo le par vrst in vnovčijo svoj pridelek krasno. — Dobre vrste fižola se bodo tudi letos lahko prodale.

Oljnata semena to so: bučne koščice, solnčnice, laneno, konopljino, makovo, repično itd. prodajo se z lahka vsako leto. Istotako kumina in janež. Tega blaga

Pravo
Schichtovo
milo z znamko
»Jelen«
je najboljšje in v uporabi najcenejše milo na svetu. Pri nakupu pazite na ime »Schicht« in na znamko »Jelen«!

Brezuspešno iskanje jih je dolgočasilo, pustili so kočjo in odšli nazaj v džunglo, odkoder so prišli.

Kala je med tem mirno sedela v visokem vejevju. Ni si upala med tovariše, bala se je, da bi ji vzeli dragoceni plen, drobno bitje, ki ga je našla v koči.

Sele ko jo je Kršak poklical naj pride, da gredo domov, se je spustila od veje do veje in se pridružila čredi.

Če se je kateri tovarišev približal in si hotel od bližju pogledati čudnega belokožega mladiča, mu je jezno kazala zobe in grozeče renčala.

Bilo je kot bi vedela, da je mladič slaboten in nezhen in kot bi se bala, da bi robate roke tovarišev utegnile škodovati rahli stvarici.

In še nekaj je storila, kar ji je pa zelo otežkočilo potovanje po drevju.

Dobro se je spominjala, kako je prav tisti dan izgubila svojega prvorojenčka. Ni hotela še tudi svojega novega deteta izgubiti na enak način.

Tesno je stisnila najdenčeka k prsim z eno roko, z drugo pa se je oprijemala vej. —

V.

Kako je preživel Claytonov sin svoja mladostna leta v džungli.

Rođ Kršakov ni bil nič prav posebno zadovoljen z nenadnim družinskim prirastkom. Leto dni je že živel pri njih belokoži tujec, pa še ni znal hoditi ne si sam hrane iskati in pri plezanju in skakanju — uh, kako neroden je bil!

(Dalje prihodnjič.)